

WYTYCZNE DLA AUTORÓW TEKSTÓW

1. Kursywą zapisujemy:

- tytuły książek,
- tytuły filmów,
- wyrazy obce zawarte w tekście polskim,
- wiersze i zagadki.

2. W cudzysłowie zapisujemy:

- cytaty,
- tytuły artykułów,
- tytuły czasopism,
- tytuły gazet.

3. W cudzysłowie pojedynczym ('...') zapisujemy:

- słowa lub sformułowania, których znaczenie wyjaśniamy (najczęściej w nawiasie po słowie obcym), np. **dragon** ('smok').

4. W cudzysłowie zwanym daszkami lub żabkami («...») zapisujemy:

- wyrazy lub sformułowania w cudzysłowie w ramach cytatu.

5. Tytuły książek i artykułów, które ukazały się po polsku, podajemy zawsze po polsku (tytuł pol. wydania) – i w tekście, i w przypisach.

6. W tytułach artykułów nie stosujemy znaków przestankowych typu kropka na końcu, chyba że jest to stylistycznie uzasadniony znak zapytania lub wykrzyknik.

7. Stosujemy zasady współczesnej pisowni:

- Wszystkie imiesłowy kończące się na -ąc, -wszy, -wszy oddzielamy przecinkami (wraz z towarzyszącymi im wyrazami, jakby były czasownikiem tworzącym zdanie).

8. Podpisywanie tekstu:

- W esejach autor umieszcza swoje nazwisko nad tekstem, w recenzjach – pod tekstem.
- Nie datujemy tekstów, chyba żeby miało to jakieś szczególne dla autora znaczenie (np. **pisane w Oksfordzie** albo gdy data jest bardzo odległa lub znacząca).
- Pseudonim umieszczamy po nazwisku i zapisujemy w cudzysłowie pojedynczym.

9. Przypisy:

- Znaczkę przypisów stawiamy przed kropką, przecinkiem itp., ale gdy dotyczy całego cytatu – po cudzysłowie.
- W przypisach umieszczamy (w takiej, a nie innej kolejności) – autora, tytuł (kursywą), nazwisko tłumacza (tylko w przypadku publikacji autorstwa J.R.R. Tolkiena), wydawnictwo, miejsce wydania, rok wydania, stronę. W przypadku książek zbiorowych: tytuł (kursywą), pod red. ..., dalej tak samo. W przypadku książek, w których w jednym tomie znajdują się różne utwory, kursywą zapisujemy tylko tytuł tomu – poszczególne jego części zapisujemy w cudzysłowie, chyba że cytujemy z wydania, w którym dany utwór był opublikowany osobno. A więc: autor, tytuł, z którego cytujemy (w cudzysłowie, np. „**O baśniach**”), [w:] tytuł tomu (kursywą – np. **Drzewo i liść**), dalej jak poprzednio. W przypadku artykułów z czasopism: autor, tytuł artykułu (cudzysłów), [w:] tytuł pisma (cudzysłów), numer pisma, rok, strona.
- Numery poszczególnych tomów podajemy po tytule głównym. Nie podajemy tytułów tomów. Por. przykład:

J.R.R. Tolkien, *Władca Pierścieni*, t. 2, tł. M. Skibniewska, Muza, Warszawa 2004, s. 120.

- Nie podajemy tytułów rozdziałów, numerów i adresatów listów itp.
- Nazwisko tłumacza podajemy tylko w przypadku książek autorstwa J.R.R. Tolkiena.
- Nazwę wydawnictwa podajemy w najkrótszej formie pozwalającej na jego identyfikację, np. **Muza**, nie „Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza S.A.”, **Zysk i S-ka**, nie „Zysk i S-ka Wydawnictwo”.
- Wyraz „strona” skracamy jako „s.”, nie „str.”. Nie stosujemy „podwojonego” skrótu „ss.”. Po skrótach „s.”, „t.” powinna wystąpić spacja.
- Zamiast imion podajemy zawsze ich inicjały. Gdy dwa lub trzy inicjały sąsiadują ze sobą, nie oddzielamy ich spacjami, np. **J.R.R. Tolkien**, nie „J. R. R. Tolkien”.
- Stosujemy wyrażenia „ibidem”, „idem”, „op. cit.”, zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami. Por. przykłady:

¹ **J.R.R. Tolkien, *Hobbit*, tł. M. Skibniewska, Iskry, Warszawa 1997, s. 50.**

² **Ibidem, s. 60.**

¹ **J.R.R. Tolkien, *Hobbit*, tł. M. Skibniewska, Iskry, Warszawa 1997, s. 50.**

² **Idem, *Silmarillion*, tł. M. Skibniewska, Amber, Warszawa 2006, s. 20.**

¹ **K. Wynn Fonstad, *Atlas Śródziemia*, Amber, Warszawa 2007, s. 25.**

² **J.R.R. Tolkien, *Hobbit*, tł. M. Skibniewska, Iskry, Warszawa 1997, s. 50.**

³ **K. Wynn Fonstad, op. cit., s. 55.**

- Na końcu przypisu stawiamy kropkę.

10. Tytuły książek Tolkiena zapisujemy następująco: *Władca Pierścieni* (oba wyrazy dużą literą), *Niedokończone opowieści* (drugi wyraz małą literą), *Księga Zaginionych Opowieści* (wszystkie wyrazy dużą literą)

11. Każdy autor tekstu jest swoim własnym redaktorem merytorycznym i po napisaniu tekstu powinien sprawdzić zapis nazwisk i tytułów w swoim tekście (chodzi zwłaszcza o zapisy nazwisk obcych i tytułów angielskich oraz pochodzących z innego języka – jako że autor artykułu jest najczęściej jedynym posiadaczem jakiejś książki, a więc tylko on może sprawdzić poprawność zapisu). Autor sprawdza też (po napisaniu) zgodność swojego tekstu z powyższymi punktami.

Autor powinien stosować też nazewnictwo z tłumaczenia Marii Skibniewskiej (z wyłączeniem uzasadnionych wypadków) i samodzielnie je sprawdzić. W razie wątpliwości dla ułatwienia pracy redakcji powinien nazewnictwo zostawić w oryginale i dołączyć do tekstu osobną listę takich nazw. Autor powinien też uwzględnić znaki diakrytyczne oryginału.

12. Przekazanie nam tekstu jest równoznaczne z akceptacją powyższych zasad.

PRZYPISY:

J.R.R. Tolkien, *Listy*, tł. A. Sylwanowicz, Zysk i S-ka, Poznań 2000, s. 568, 682.

Imiona inicjałami. Układ taki: autor, tytuł kursywą, tłumacz w przypadku jedynie dzieł Tolkiena, nazwa wydawnictwa, miasto i bez przecinka rok, potem strony.

Ważne, żeby przy wydawnictwie nie było słowa "Wydawnictwo" czy też "Wyd", czy "S.z.o.o.", bo to niepotrzebne. I przy tłumaczu skrót "tł.". Nie "przeł.", nie "tłum."

Ważne, by podawać tytuł książki w pełnym brzmieniu, bez skrótów, czyli:

J.R.R. Tolkien, *Rudy Dżil i jego pies. Przygody Toma Bombadila*, tł. M. Skibniewska, A. Jagiełowicz, Amber, Warszawa 2000, s. 187.

Jak nie ma autora, a tylko redaktor, wygląda to tak:

***Saga o Völsungach*, tł. i oprac. R. Leśniakiewicz, Armoryka, Sandomierz 2009, s. 42-44.**

Jeśli tytuł, który podajemy, następuje po tytule książki **tego samego autora**, to nazwisko autora zastępujemy słowem **idem**. Ale to tylko wtedy, gdy pozycje tego samego autora następują bezpośrednio po sobie. Po drugie: jeśli jakaś książka **już była wymieniona** w przypisach to artykułu, to już nie podajemy jej pełnego opisu bibliograficznego. Mamy zatem tak:

J.R.R. Tolkien, *Listy*, s. 563.
Idem, *Rudy Dżil i jego pies. Przygody Toma Bombadila*, s. 190.
***Saga o Völsungach*, s. 15.**

A więc zostaje nam autor (ewentualnie idem), tytuł w pełnym brzmieniu i strony.

W przypadku Władcy Pierścieni wyglądałoby to tak:

J.R.R. Tolkien, *Władca Pierścieni*, t. 1, tł. M. Skibniewska, Muza, Warszawa 2005, s. 326.
Idem, *Władca Pierścieni*, t. 3, tł. M. Skibniewska, Muza, Warszawa 2005, s. 40, 96, 116.
Idem, *Władca Pierścieni*, t. 2, s. 247, 310.
Idem, *Listy*, s. 408.

Tutaj jest tak, że każdy tom Władcy traktowany jest jak oddzielna książka. Tak, że każdy potrzebuje oddzielnego opisu bibliograficznego. Z tego przypisu powyżej wynika, że tom 1 wymieniamy po raz pierwszy w artykule, potem mamy "idem", bo ten sam autor, tom 3 wymieniamy po raz pierwszy w artykule, potem znów idem, tom 2 ma skrócony opis, co oznacza, że już wcześniej był wymieniany w przypisach, więc wystarczy tylko tytuł książki i numer tomu i strona, następnie mamy "Listy", które już były wymieniane. To, co ważne tutaj, to że podając tomy Władcy nie podajemy ich tytułów, a tylko numer tomu. Z numerem tomu tak samo zapisujemy KZO.

Kolejna sprawa: jeśli następujące po sobie przypisy pochodzą z tej samej książki, stosujemy słowo "ibidem" na całość opisu bibliograficznego (plus oczywiście strona). Wygląda to tak:

40 J.R.R. Tolkien, *Dzieci Húrina*, s. 63.
41 *Saga o Völsungach*, s. 44.
42 Ibidem, s. 52.
43 J.R.R. Tolkien, *Dzieci Húrina*, s. 63.
44 Ibidem, s. 147.
45 Ibidem, s. 23.

Wszystkie te przypisy są uproszczone, bo książki już wcześniej zostały opisane. Tutaj widać, że przypis 42 pochodzi z Sagi, a przypisy 44 i 45 z Dzieci Hurina.

Tytuły książek podajemy kursywą, tytuły artykułów i czasopism w cudzysłowie.
Wygląda to tak:

K. Stopa-Olszańska 'Melinir', „Tolkien i Kalevala, Kalevala i Tolkien”, „Aiglos” 3, zima 2004/2005, s. 56-60.

Memel dodaje jeszcze [w:], ale ja tego nie lubię w odniesieniu do czasopism, tak że będę to kosić. I pomiędzy tytułem pisma a numerem bez przecinka.

Czasami niektórzy autorzy podają szczegółowy opis, dodając, z jakiego rozdziału coś zostało wzięte, na przykład Memel, ja czasem już nie mam siły z tym walczyć.

Idem, „Dynastia Elrosa: królowie Númenoru od założenia miasta Armenelos do Upadku”, [w:] *Niedokończone opowieści*, s. 196.

Wtedy tytuł rozdziału w cudzysłowie, potem [w:] i tytuł książki kursywą. Memel też często dodaje "red. Ch. Tolkien", ale ja myślę, że powinno się to wywalać. Wystarczy autor.

Memel to zawsze dopisuje, ale ja jestem za tym, żeby wszystkich redaktorów kosić, jeśli jest autor dzieła.

Co do zapisu HoMe to niestety nie ustaliliśmy jakiejś zadowalającej formuły... To na wyczucie...

Mnie najbardziej odpowiada forma najprostsza, bez numerów tomów, bez Christophera, czyli:

J.R.R. Tolkien, „The Shibboleth of Fëanor”, [w:] *Morgoth's Ring*, s. 333.

Ale jak widzę coś takiego, to się załamuję:

Idem, *The History of Middle-earth*, t. XII, „The Peoples of Middle-earth”, red. Ch. Tolkien, Houghton & Mifflin Co., Boston, New York 1996, s. 383, przyp. 24, s. 391.

Z tego, to bym od razu wywaliła Christophera (choć to przeszło w 13, już nie miałam do tego siły). Tu z zasadzie niepoprawny jest zapis w cudzysłowie tytułu tomu, ale sama już nie wiem, jak sobie z tym poradzić... hm... może tak:

Idem, *The History of Middle-earth*, t. XII, Houghton & Mifflin Co., Boston, New York 1996, s. 383, przyp. 24, s. 391.

Może analogicznie do Władcy? Że bez nazwy tomu, co Ty na to? Jeszcze się o to dopytam Elring...

Albo taki:

Zob. J.R.R. Tolkien, „The Earliest 'Silmarillion'”, [w:] *The History of Middle-earth*, t. IV; *The Shaping of Middle-earth*, red. Christopher Tolkien, Unwin Paperbacks, London 1989, s. 11-75.

W sumie jest logiczny, ale strasznie skomplikowany... Zaproponuję Elring taką formę:

Zob. J.R.R. Tolkien, „The Earliest 'Silmarillion'”, [w:] *The History of Middle-earth*, t. IV, Unwin Paperbacks, London 1989, s. 11-75.

Jeżeli autor artykułu sam tłumaczy fragment dzieła z języka obcego, przypis wygląda tak:

P.H. Kocher, *Master of Middle-Earth; The Fiction of J.R.R. Tolkien*, tł. własne, Del Rey, Ballantine Books, Westminster, New York 2003, s. 151.